

MEGALOBLASTİK ANEMİLER VE TEDAVİLERİ

9. BÖLÜM

Ali Cem YEKDEŞ¹

Giriş

Makrositoz kelimesi kırmızı kan hücrelerinin (KKH) normal boyutundan daha büyük olduğu durumu anlatmak için kullanılan bir terim olup klinik pratiklerimizde bu durum MCV (Mean Corpuscular Volüme) ya da OEH (Ortalama Eritrosit Hacmi) değerleri incelenerek karar verilmektedir (1). OEH' nin genellikle normal değerleri 80-100 femtolitre (fL) arasında olup bu durum yaşa ve farklı laboratuvarların referans değerlerine göre değişebilmektedir. OEH (fL)= [Hematokrit (%) x10) / [KKH sayısı (10⁶/μl)] formülü ile hesaplanmaktadır. Makrositoz aynı zamanda deneyimli bir hekim tarafınca incelenen periferik yayma ile de gözlemlenebilmektedir (2).

Megaloblastik kelimesi ise hücrenin kendisi ile değil hücre nükleusu ile ilgili bir terim olup nükleusta morfolojik bozukluk olduğunu göstermek için kullanılır(3). Bu anormallik yalnız eritrositer seri için değil kemik iliğinin tüm seri hücreleri için kullanılmaktadır. DNA sentezinde bir defekt olduğunda sitoplazma olgunlaşması ilelerken hücre çekirdeğinde olgunlaşma geri kalır. Bu duruma nükleer-stoplazmik disosiasyon da denilmekle birlikte megaloblastik terimi de aynı morfolojik anormalliği anlatmak için kullanılmaktadır (4). Megaloblast terimi ilk kez 1880 yılında Erlich tarafınca pernisiyöz anemili hastalarda kemik iliğindeki eritroid öncüllerinin anormal ve büyük formları için tanımlanmıştır (3).

Makrositer anemiler, megaloblastik ve non-megaloblastik anemiler olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Megaloblastik anemiler makrositer anemilerin en sık gözlenen tipi olup esasen çeşitli nedenlerden dolayı gelişen DNA sentez de-

¹ Doktor Öğretim Üyesi, Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Ana Bilim Dalı alicem.yekdes@balikesir.edu.tr

malabsorbsiyon durumu olduğu ve tanı sonrasında sürekli replasman tedavisi düzenlenmesi gerektiğidir. Bir diğer yandan, pernisiyöz anemili hastalarda mide kanseri sıklığı normal popülasyona göre yaklaşık 2 kat daha fazla izlendiğinden dolayı aralıklı olarak üst gastrointestinal sitem endoskopisi ile mide kanseri taraması önerilmektedir (12,13).

Sonuç

Megaloblastik anemiler tanısı kolay tedavi edilebilir hematolojik hastalıklardandır. Tanısı sırasında birçok parametre tanıya yardımcı olur. Her ne kadar anemi olarak sınıflansa da, diğer serilerdeki sitopenilerin de tabloya eşlik edebileceği bilinmeli, özellikle pansitopenik olgularda ayırıcı tanıda maligniteler akla gelmelidir. Tedavide özellikle malabsorbsiyonlu vakalarda tedavi süresinin ömür boyunca olduğu unutulmamalıdır.

KAYNAKÇA

1. Chanarin I, Metz J. Diagnosis of cobalamin deficiency: the old and new. *Br J Haematol* 1997;97:695-700.
2. Davidson RJ, Hamilton PJ. High mean red cell volume: its incidence and significance in routine haematology. *J ClinPathol* 1978;31:493-498
3. Hoffbrand AV.. Megaloblastic anemias. In: Harrison's Principles of Internal Medicine 19 th ed. Kasper DL, Fauci AS, Hauser SL, Longo DL, Jameson JL, Loscalzo J. eds. New York:McGraw-Hill Medical Publishing, 2015: 640-49.
4. Antony AC. Megaloblastic anemias. In: Hematology Basic Principles and Practice 3rd Ed. Hoffman R, Benz EJ, Shattil SJ, Furie B, Cohen HJ, Silberstein LE, eds. Churchill Livingstone Inc. New York: 2000: 446-84.
5. Stabler SP, Allen RH. Megaloblastic anemias. In: Cecil Textbook of Medicine 22nd ed. Goldman L, Ausiello D, eds. Philadelphia:Saunders, 2004: 1044-49.
6. Hoffbrand V, Provan D. ABC of clinical haematology. Macrocytic anaemias. *BMJ* 1997;314:430-433.
7. Bunn HF, Heeney M, Megaloblastic anemias. In: Pathophysiology of blood disorders. Bunn HF, Aster JC. McGraw-Hill Medical publishing 2013:63-74
8. Victor M, Ropper AH. Diseases of the nervous system due to nutritional deficiency. Adams and Victor's principles of neurology, 7th ed. New York' McGraw-Hill; 2001. p. 1218-22
9. Begley JA, Colligan PD, Chu RC. Synthesis and secretion of transcobalamin II by cultured astrocytes derived from human brain tissues. *J Neurol Sci* 1994;122:57-60.
10. ezacka EH, Jacobsen DW, Luce K, Green R. Glial cells as a model for the role of cobalamin in the nervous system: impaired synthesis of cobalamin coenzymes in cultured human astrocytes following short-term cobalamin deprivation. *Biochem Biophys Res Commun* 1992;184:832-839
11. Doğan M Demirci S vitamin b12 ve nörolojik hastalıklardaki etkisi S.D.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi Sayı. 1/ Cilt.1// 2010

12. Soysal T. Megaloblastik Anemiler. İÜ. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri Anemiler Sempozyumu 2001; 33-47
13. Nalçacı M. Megaloblastik anemiler: Dinçol G, Pekçelen Y, Atamer T, Sargın D, Nalçacı M, Aktan M, Beşışık S. Klinik Hematoloji, İstanbul Üniversitesi Yayınları 2003; 6: 67-73
14. B12 Vitamini Eksikliği Tanı ve Tedavi Kılavuzu, Türk Hematoloji Derneği Ulusal Tedavi Kılavuzu 2011
15. Carmel R. How I treat cobalamin (vitamin B12) deficiency. Blood 2008;112:2214-2221